

Moral Behavior of Clinical Instructors and Happiness in Learning of Physical Therapy Students, University of Phayao

Aruneer Promsri¹

Received: May 25, 2016 Accepted: June 22, 2016

The objectives of this study were 1) to compare a level of happiness in learning (HL) between the third and fourth year physical therapy students, 2) to compare a level of students' opinion of moral behavior of clinical instructors (MC) between the third and fourth year physical therapy students, and 3) to find a correlation between the level of the HL and the level of the MC of physical therapy students. Participants of this study were eighty physical therapy students of the University of Phayao who studied in the academic year 2015. The level of both HL and MC were analyzed and defined to five levels, including Least, Low, Moderate, Very, and Most. The results shown that an average value of the HL in Pursuing learning item of the third year students was in the Very level and significantly higher than the fourth year student's. In addition to the average values of the MC of all items of (Self-confidence, Treating others and society, Morality and Ethics, Academic responsibility, Social Responsibility, and Lifestyle) of the third year students were in the Most and Very level and were significantly higher than the fourth year student's. For a correlation study, the age of physical therapy students positively related to the Worry item of the HL, and negatively correlated to the item of the CM. Furthermore, the HL of physical therapy students in the Pursuing learning, Attitude of profession, and Self-satisfaction items positively correlated to the all items of the CM. Additionally, the Satisfaction of internship item of the HL positively associated with the MC in the items of Treating others and society, Academic responsibility, and Social Responsibility.

Key words: moral behavior, clinical instructor, happiness, learning, physical therapy

¹ Department of Physical Therapy, School of Allied Health Sciences, University of Phayao, Tel: 054-466666-3326, email: arunee.pr@up.ac.th

พฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกและความสุขในการเรียนรู้
ของนิสิตกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยพะเยา

อรุณีย์ พรหมศิริ¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียนรู้ระหว่างนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 และ 4, 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกระหว่างนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 และ 4 และ 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสุขในการเรียนรู้และระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัด ซึ่งผู้เข้าร่วมการศึกษานี้เป็นนิสิตกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 80 คน ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2558 โดยระดับความสุขในการเรียนรู้และระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกถูกวิเคราะห์และแสดงเป็นห้าระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ผลการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ในด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ของนิสิตชั้นปี 3 อยู่ในระดับมากและมีค่าสูงกว่านิสิตชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในทุกหัวข้อ (ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบทางวิชาการ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการดำเนินชีวิต) ของนิสิตชั้นปี 3 อยู่ในระดับมากที่สุดและมากและมีค่าสูงกว่านิสิตชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการศึกษาค่าความสัมพันธ์ พบว่า อายุของนิสิตกายภาพบำบัดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับหัวข้อความวิตกกังวลของความสุขในการเรียนรู้และยังพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ ความสุขในการเรียนรู้ของนิสิตกายภาพบำบัดในด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ทศนคติต่อวิชาชีพ และความพึงพอใจในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในทุกด้าน เช่นเดียวกับด้านความพึงพอใจในการฝึกงานที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในด้านการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม ความรับผิดชอบต่อวิชาการ และความรับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ: พฤติกรรมจริยธรรม อาจารย์ทางคลินิก ความสุข การเรียนรู้ กายภาพบำบัด

¹ สาขาวิชากายภาพบำบัด คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โทร.054-466666 ต่อ 3326

email: arunee.pr@up.ac.th,

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ไม่เพียงเน้นด้านวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต หากยังส่งเสริมทักษะที่ทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม (ราชกิจจานุเบกษา, 2552) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวอาจสร้างผลกระทบทางด้านจิตใจหรือความทุกข์ใจแก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) รูปแบบการคิด (Cognitive style) ความรู้สึกรูปแบบการสอนของอาจารย์ (Teaching style) อุปนิสัยส่วนบุคคล ประสบการณ์ หรือภูมิหลังที่แตกต่างกัน (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556; อัครา เอิบสุขศิริ, 2557) ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิด 'ความสุขในการเรียนรู้' อาจเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและประสบความสำเร็จในการเรียนได้ ซึ่งความสุขคือสิ่งที่ใช้บ่งบอกระดับสภาวะจิตใจของบุคคล ณ ช่วงเวลาหรือสถานการณ์หนึ่งๆ สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามที่บุคคลนั้นรู้สึก โดยความสุขกับการเรียนรู้ถือเป็นปัจจัยเกื้อกูลที่ไม่สามารถแยกออกจากการเรียนรู้ได้ ซึ่งการเรียนรู้สามารถทำให้เกิดความสุขได้โดยเฉพาะเมื่อมีใจใฝ่รู้ มีจิตใจปลอดโปร่งผ่องใสทำให้สามารถใช้ความคิดได้ดี เรื่องหรือเนื้อหาที่ยากก็สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น และในทางตรงข้ามความสุขก็สามารถเอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเช่นกัน (พระไพศาล วิสาโล, 2558) ซึ่งความสุข

ในการเรียนรู้สามารถจำแนกเป็นหลายด้าน เช่น ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการฝึกงานรู้ ความวิตกกังวล ทศนคติต่อวิชาชีพ และความพึงพอใจในตนเอง (ปัทมา ทองสม, 2554)

จากลักษณะวิชาชีพกายภาพบำบัดซึ่ง เป็นวิชาชีพทางวิทยาศาสตร์สุขภาพแขนงหนึ่งที่มีการตรวจประเมิน วินิจฉัย บำบัดรักษา ฟื้นฟูสภาพ ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ (ราชกิจจานุเบกษา, 2547) การจัดการศึกษาจึงต้องเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และการปฏิบัติในสถานพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพ ภายใต้การควบคุมดูแลของอาจารย์ทางคลินิก (Clinical instructor) ซึ่งเป็นนักกายภาพบำบัดประจำสถานพยาบาลนั้นๆ โดยถือเป็นบุคคลสำคัญและใกล้ชิดกับบัณฑิตที่มีบทบาทไม่เพียงเฉพาะการถ่ายทอดความรู้และทักษะทางวิชาชีพ หากยังมีส่วนส่งเสริมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในด้านอื่นๆ เช่น คุณธรรมจริยธรรมของวิชาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ การวิเคราะห์หรือการนำเสนอความรู้ทางวิชาการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2552) ซึ่งการฝึกปฏิบัติทางคลินิกยังเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่นิสิตสามารถใช้ความคิดริเริ่มและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้สถานการณ์จริงผ่านการให้คำปรึกษา แนะนำและการกระตุ้นจากอาจารย์ทางคลินิก (รุ่งฟ้า กิติญาณสุนต์, 2552; สภากายภาพบำบัด, 2556)

จากคุณลักษณะของอาจารย์ทางคลินิกที่ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะและเชี่ยวชาญในวิชาชีพแล้ว 'พฤติกรรมจริยธรรม' ของอาจารย์ทาง

คลินิกยังเป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญที่เชื่อต่อการเกิดความสุขในการเรียนรู้ของนิสิตกายภาพบำบัด ซึ่งพฤติกรรมจริยธรรมสื่อถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ตลอดจนหมายถึงการเป็นต้นแบบของการเป็นนักกายภาพบำบัดแก่นิสิตได้ ซึ่งพฤติกรรมจริยธรรมสามารถจำแนกเป็นหลายด้าน เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบทางวิชาการ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการดำเนินชีวิต (ศรีบุตร ปัญญารัตน์, 2544) ซึ่งการเรียนภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริงภายใต้การดูแลของอาจารย์ทางคลินิก นิสิตกายภาพบำบัดต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งในด้านการเรียนรู้และการใช้ชีวิตจึงอาจทำให้เกิดความเครียดหรือความทุกข์ระหว่างการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสุขในการเรียนรู้และความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาฝึกปฏิบัติทางคลินิกที่ส่งเสริมให้นิสิตมีความสุขในการเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบระดับความสุขในการเรียนรู้ของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 และ 4

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 และ 4

3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ระดับความสุขในการเรียนรู้ และระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analysis) จากนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการฝึกปฏิบัติทางคลินิกในปีการศึกษา 2558 และยินดีเข้าร่วมการศึกษา จำนวน 80 คน และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิชา โดยการศึกษานี้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบด้านจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 1) ดัชนีวัดความสุขในการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ทักษะคิดต่อวิชาชีพ ความพึงพอใจในการเรียน ความวิตกกังวล และความพึงพอใจในตนเอง (ปัทมา ทองสม, 2554) และ 2) แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิก 6 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อวิชาการ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการดำเนินชีวิต (ศรีบุตร ปัญญารัตน์, 2544)

โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน
เห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด และแปลผลเป็นระดับค่าเฉลี่ย
ได้แก่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด, 3.51-
4.50 หมายถึง มาก, 2.51-3.50 หมายถึง ปาน
กลาง, 1.51-2.50 หมายถึง น้อย และ 1.00 –
1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเปรียบเทียบระดับความสุขในการ
เรียนรู้และระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรม
จริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกระหว่างนิสิต
กายภาพบำบัดชั้นปี 3 และ 4 ด้วยสถิติ Mann-
Whitney Test และวิเคราะห์ความสัมพันธ์
ระหว่างระดับความสุขในการเรียนรู้และระดับ
ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของ
อาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัดด้วย
สถิติ Spearman's rho สำหรับข้อมูลที่มีการแจก
แจงไม่ปกติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และกำหนด
ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของนิสิต พบว่า นิสิต
กายภาพบำบัดชั้นปีที่ 3 มีแหล่งฝึกเป็น
โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) หรือโรงพยาบาล
ประจำอำเภอที่มีขีดความสามารถระดับปฐมภูมิ

ประมาณค่า (Rating scale) ที่แสดงผลในระดับ
(Primary care) ในขณะที่นิสิตชั้นปีที่ 4 มีแหล่ง
ฝึกเป็นโรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) ซึ่งเป็น
โรงพยาบาลประจำจังหวัดหรืออำเภอขนาดใหญ่
มีขีดความสามารถระดับทุติยภูมิ (Secondary
care) โดยข้อมูลทั่วไปของนิสิต

จากการเปรียบเทียบระดับความสุขใน
การเรียนรู้พบว่านิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 มี
ระดับความสนใจใฝ่เรียนรู้อยู่ในระดับมากและมี
ค่าสูงกว่าของนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 4 อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ระดับ
ความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของ
อาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี
3

ในทุกด้านมีค่าเฉลี่ยสูงกว่านิสิต
กายภาพบำบัดชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 โดยระดับความคิดเห็นต่อ
พฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกใน
ด้านการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและ
สังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความ
เชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
ในขณะที่ด้านความรับผิดชอบต่อวิชาการ และ
คุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ดังแสดง
รายละเอียดในตาราง 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ระดับความสุขในการเรียนรู้ และระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของ
อาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อมูล	รวม	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	p-value
จำนวนนิสิต (คน)	80	41	39	-
ชาย (คน)	26	9	17	-
หญิง (คน)	54	32	22	-
อายุ (ปี)	21.42 (1.04)	20.88 (0.78)	22.00 (0.97)	.000**
เกรดเฉลี่ย	2.93 (0.42)	2.84 (0.44)	3.03 (0.38)	.047*
ระดับความสุขในการเรียนรู้				
ความสนใจใฝ่เรียนรู้	4.28 (0.42)	4.40 (0.40)	4.15 (0.40)	.008*
ทัศนคติต่อวิชาชีพ	4.25 (0.48)	4.36 (0.41)	4.14 (0.53)	.040*
ความพึงพอใจในตนเอง	4.14 (0.52)	4.20 (0.62)	4.08 (0.39)	.295
ความพึงพอใจในการฝึกงาน	3.49 (0.54)	3.45 (0.52)	3.52 (0.56)	.541
ความวิตกกังวล	3.19 (0.56)	3.09 (0.46)	3.29 (0.64)	.113
ระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิก				
การดำเนินชีวิต	4.50 (0.45)	4.61 (0.45)	4.37 (0.42)	.016*
การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม	4.47 (0.45)	4.57 (0.43)	4.37 (0.45)	.049*
ความรับผิดชอบต่อสังคม	4.46 (0.45)	4.60 (0.42)	4.31 (0.43)	.002**
ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.45 (0.37)	4.54 (0.38)	4.36 (0.34)	.029*
ความรับผิดชอบต่อวิชาการ	4.36 (0.44)	4.48 (0.47)	4.23 (0.38)	.011*
คุณธรรมและจริยธรรม	4.35 (0.52)	4.49 (0.51)	4.20 (0.50)	.012*

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า อายุของนิสิตกายภาพบำบัดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความวิตกกังวลและมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และระดับความสุขในการเรียนรู้ของนิสิตในด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ทัศนคติต่อวิชาชีพ และ ความพึงพอใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรม

ของอาจารย์ทางคลินิกในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสุขในการเรียนรู้ด้านความพึงพอใจในการฝึกงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในด้านการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม ความรับผิดชอบต่อวิชาการ และความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ระดับความสุขในการเรียนรู้ และระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิต
กายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยพะเยา

	ค่าเฉลี่ย	อายุ (ปี)	เกรด เฉลี่ย	ระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิก					
				ความเชื่อมั่น ในตนเอง	การปฏิบัติตน ต่อผู้อื่นและ สังคม	คุณธรรมและ จริยธรรม	ความ รับผิดชอบ ทางวิชาการ	ความ รับผิดชอบ ต่อสังคม	การดำเนิน ชีวิต
				ค่าเฉลี่ย	-	-	4.45 (0.37)	4.47 (0.45)	4.35 (0.52)
อายุ (ปี)	21.42 (1.04)	1	.051	-.214	-.188	-.215	-.188	-.277*	-.193
เกรดเฉลี่ย	2.93 (0.41)	.051	1	.183	.033	.119	.076	-.014	.045
ระดับความสุขในการเรียนรู้									
ด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้	4.27 (0.41)	-.143	-.071	.521**	.627**	.542**	.679**	.691**	.616**
ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ	4.24 (0.48)	-.161	-.088	.362**	.422**	.334**	.504**	.503**	.502**
ด้านความพึงพอใจในตนเอง	4.13 (0.52)	.040	-.127	.377**	.356**	.283*	.435**	.423**	.379**
ด้านความพึงพอใจในการฝึกงาน	3.48 (0.54)	.166	-.197	.073	.260*	.164	.255*	.257*	.159
ด้านความวิตกกังวล	3.19 (0.56)	.251*	-.061	-.188	.032	.058	-.108	-.130	-.069

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน), * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

ถึงแม้ว่าผลการศึกษาค้นคว้าความสุขในการเรียนรู้ในด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ของนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 และ 4 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่มีค่าเฉลี่ยมากกว่านิสิตชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเนื่องมาจากนิสิตชั้นปี 3 ได้การออกฝึกปฏิบัติทางคลินิกนอกสถานศึกษาเป็นครั้งแรกจึงอาจเป็นปัจจัยให้นิสิตมีความสนใจและอยากเรียนรู้ โดยนิสิตได้ให้ความเห็นในประเด็นนี้ว่านิสิตมีความรู้สึกสนุกอยากเรียนรู้ ยินดีเรียนรู้สิ่งใหม่ เอาใจใส่การฝึกงานและงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ทอดทิ้งหรือเบื่อหน่าย ให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนและรู้สึกชอบที่อาจารย์ให้โอกาสแสดงความคิดเห็น รวมถึงการได้ฝึกปฏิบัติในสถานพยาบาลขนาดเล็กซึ่งเป็นแหล่งฝึกที่มีบรรยากาศเป็นกันเอง จำนวนนักกายภาพบำบัด จำนวนคนไข้ไม่มากเท่ากับโรงพยาบาลขนาดใหญ่ และอาจารย์ทางคลินิกมีเวลาในการดูแลเอาใจใส่และมีปฏิสัมพันธ์หรือสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนิสิตจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นิสิตมีความสุขในการฝึกงาน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่ากลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่ระบุว่ามีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับรุ่นพี่หรือรุ่นน้องในคณะพยาบาลศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยความสุขโดยรวมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อมรรัตน์ ศรีคำสุข ไซโตะ และคณะ, 2554) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตชั้นปี 3 มีค่าเฉลี่ยสูง

กว่าของนิสิตชั้นปี 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัดชั้นปี 3 ในทุกด้าน ได้แก่ การดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบทางวิชาการ และคุณธรรมและจริยธรรมยังมีค่ามากกว่าของนิสิตชั้นปี 4 ซึ่งอาจเนื่องมาจากอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตชั้นปี 4 ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลขนาดใหญ่อาจมีภาระหน้าที่ให้ปฏิบัติมากและไม่อาจให้เวลาหรือความเป็นกันเองมากเท่ากับอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตชั้นปี 3 หรืออาจเกิดจากสภาพสังคมของแหล่งฝึกที่มีความแตกต่างกันทั้งขนาดของเมือง จำนวนประชากร ลักษณะเฉพาะของผู้คนในเมืองเล็กและใหญ่ โดยความแตกต่างพื้นฐานเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เห็นความแตกต่างต่อระดับความคิดเห็นของนิสิตชั้นปี 3 และ 4

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการเรียนรู้และความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตกายภาพบำบัดพบว่าอายุของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงถึงนิสิตชั้นปีสูงขึ้นมีระดับความวิตกกังวลเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจมาจากนิสิตชั้นปี 4 ได้ฝึกงานเป็นรายวิชาสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา โดยนิสิตกลุ่มนี้จึงถูกคาดหวังจากแหล่งฝึกที่จะเห็นนิสิตมีความพร้อมในทุกด้านในการฝึกปฏิบัติทางคลินิก รวมถึงการฝึกงานในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีผู้ป่วยจำนวนมากและ

หลากหลายจึงอาจเป็นเหตุให้นิสิตต้องทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงอาจารย์ทางคลินิกไม่สามารถให้เวลาหรือความเป็นกันเองมากเท่ากับอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตชั้นปี 3 อันด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคมที่แตกต่างกันของแหล่งฝึก โดยลักษณะความวิตกกังวลที่พบ เช่น ความรู้สึกไม่มั่นใจในการรักษาผู้ป่วยเพราะกลัวการเกิดอันตรายและถูกฟ้องร้อง เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าอายุของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแสดงถึงนิสิตชั้นปีที่สูงขึ้นมีความเห็นเชิงลบหรือไม่เห็นด้วยต่อพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิก เช่น ในด้านอาจารย์ทางคลินิกเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม สามารถตัดสินใจได้ดี สามารถประสานให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน มีความเสียสละ และอุทิศเวลาให้ทางราชการ อย่างไรก็ตาม ระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกของนิสิตชั้นปี 4 ยังอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ผลการศึกษาความสัมพันธ์พบว่า ความสุขในการเรียนรู้ของนิสิตกายภาพบำบัดในด้านความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความพึงพอใจในการฝึกงาน และความพอใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นด้านพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินชีวิต การปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบต่อทาง

วิชาการ และคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกส่งผลต่อความสุขในการฝึกงานของนิสิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสุขในการเรียนรู้ในด้านความพึงพอใจในการฝึกงานที่พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกในหลายด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม เช่น เป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็นของนิสิตและผู้อื่น ใช้คำพูดเหมาะสม สุภาพอ่อนโยน มีความจริงใจในการช่วยเหลือและให้ความรู้แก่นิสิต สามารถจำชื่อนิสิตได้อย่างแม่นยำและถูกต้อง มีอารมณ์ดี เป็นกันเอง เป็นผู้ที่รู้และเข้าใจในความสนใจและความต้องการของนิสิต เป็นผู้ที่รู้จักยกย่องชมเชยและปฏิบัติงานอย่างเป็นมิตรกับนิสิตและเพื่อนร่วมงาน 2) ด้านความรับผิดชอบต่อวิชาการ เช่น เป็นผู้ให้คำแนะนำหรือชี้แจงระเบียบข้อบังคับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ใจกว้าง เข้าใจวิธีการสอนทักษะวิชาชีพ สามารถติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต มีทักษะในการชี้แนะนิสิตให้มีพฤติกรรมเป็นไปในทางที่เหมาะสม รวมถึงอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลทางวิชาการตามหลักจริยธรรม และ 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น เป็นผู้ที่มีความยุติธรรม สามารถตัดสินใจได้ดี สามารถประสานให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน และมีความเสียสละ ซึ่งพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิกที่กล่าวมานี้สามารถสร้างความสุขหรือความพึงพอใจในการฝึกงานแก่นิสิตได้

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความสุขในการเรียนรู้หลายด้านของนิสิต กายภาพบำบัดมีความสัมพันธ์กับระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมจริยธรรมของอาจารย์ทางคลินิก และได้สะท้อนความคิดเห็นของนิสิตต่อคุณลักษณะของอาจารย์ทางคลินิกที่สามารถสร้างความสุขและความพึงพอใจต่อการฝึกงานได้ โดยนิสิตกายภาพบำบัดจะมีความสุขและความพึงพอใจในการฝึกงานเมื่อได้เรียนรู้ภายใต้การดูแลของอาจารย์ทางคลินิกที่เป็นผู้มีพฤติกรรมจริยธรรมที่ดีในด้านการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและสังคม มีความรับผิดชอบทางวิชาการ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณนิสิตกายภาพบำบัด คณาจารย์ทางคลินิก และคณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับการเข้าร่วมและสนับสนุนการวิจัยนี้

รายการอ้างอิง

- ปัทมา ทองสม. (2554). การพัฒนาดัชนีชี้วัด ความสุขในการเรียนของนักศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัด กระทรวงสาธารณสุข. **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**, 4(1), 88-111.
- พระไพศาล วิสาโล. (2558). **ความสุขของนักศึกษาเพื่อปัญญาของแผ่นดิน**. กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ราชกิจจานุเบกษา. (2547). **พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ. 2547**.

สืบค้นจาก

<http://nih.dmsc.moph.go.th/law/pdf/012.pdf>

ราชกิจจานุเบกษา. (2552). **ประกาศ**

กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2552. สืบค้นจาก

<http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews2/news2.pdf>

รุ่งฟ้า กิติญาณัฐันต์. (2552). การส่งเสริมการ

เรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต: การสะท้อน

จากกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ. **วารสาร**

การศึกษาและพัฒนาสังคม, 5(1-2), 145-166.

ศรีบุตธ ปัญญารัตน์. (2544). พฤติกรรมด้าน

จริยธรรมของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยใน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง

เชียงใหม่ [การค้นคว้าแบบอิสระ].

(ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต),

เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สภากายภาพบำบัด. (2556). เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. 2556.

สืบค้นจาก

<http://www.pt.or.th/poror.html>

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2556). **จิตวิทยาการศึกษา**.
พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรรัตน์ ศรีคำสุข ไชโตะ และคณะ. (2554).
ความสุขของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **วารสารพยาบาล
ศาสตร์และสุขภาพ**, 34(2), 71-79.

อชรา เอิบสุขศิริ. (2557). **จิตวิทยาสำหรับครู**.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย